

Világosság

A ROMÁNIAI MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG NAPILAPJA

KOLOZSVAR, 1949 október 15, szombat

VI. ÉVFOLYAM, 240. SZÁM

A francia válság

A közelmúltban Queuille volt francia kormányelnök a „France Illustration” hetilap munkatársának adott nyilatkozatában az egy éve hatalmon lévő kormányának „sikereiről” beszélt. Késsé elhamarkodott volt Queuille nyilatkozata, mert röviddel a nyilatkozat után a francia munkásosztály egyre egységesebb fellépése miatt kormányának távoznia kellett.

A francia kormányválság oka elsősorban az, hogy népeellenes politikát folytatott, amely végül is megtört a Francia Szakszervezetek Szövetsége köré csoportosult dolgozók egységes arcvonalán, amelyet a Francia Kommunista Párt következetesen és megalkuvás nélkül vezet és irányít.

A Queuille-kormány bukásával kapcsolatban a „L'Humanité”, idézi a jobboldali „Mondé” című napilapot, amely kénytelen beismeri, hogy a kormány „külső erők” nyomására bomlott fel. A „L'Humanité” szerint „ezek az erők” a francia tömegek voltak, amelyek képtelenek keresetükből megélni. A gaulleista „Aurore” is bevallja, hogy a frank leértékelése folytán előállott gazdasági helyzet okozta a kormányválságot. „A Queuille-kormány semmit sem oldott meg — írja a lap — és most az a nagy kérdés, hogy utóda mit tud majd tenni a pénz vásárlóerejének biztosítására.”

A Franciaországi Szocialista Párt jobboldali vezetése vette fel azt, hogy megint az árleszállítás régi reklámjához folyamodjanak, amelyet még 1947-ben használt Blum. A francia vezetők azonban már régen beszélnek árleszállításról, amelyet sohasem valósítottak meg és ezért a népi tömegek nem hisznek többé ebben az eszközben, amelynek csupán az a célja, hogy jogosulttá tegye a munkabéremelés elutasítását. A francia dolgozók a lehető legsúlyosabb gazdasági viszonyok között élnek. A „L'Humanité”, a napokban írta meg, hogy tavaly szeptember óta a hérek semmit sem változtak, ugyanakkor azonban a villany és a gáz díja kétszeresére, a házber pedig több mint kétszeresére emelkedett. A közszükségleti cikkek ára állandóan emelkedik. Így például január óta a vaj ára 400 frankról 450 frankra, a tej ára 26 frankról 40 frankra, a cukoré 60 frankról 91-re emelkedett. Mindezekhez most még hozzájött a frank leértékelése, amelynek egyedüli célja megkönnyíteni az amerikai befektetéseket. A frank leértékelését szemlélve a következő eset: a belga határon ezekben a napokban 60 ezer textilmunkás sztrájkban állt, mert keresetük a leértékelés következtében 125 százalékkal csökkent értékeiből. Mindenkit kivétel nélkül érdekel azonban a külföldi behozott szén árának emelkedése.

A Szakszervezetek Szövetsége követelte a béremelés és a mozgóbérskála bevezetését. Ez a követelés megmozgatta a francia dolgozó milliókat, akik fi-

Az angol és amerikai kormány, az ENSz alapokmányával szöges ellentétben, be akar avatkozni a Bolgár, Magyar és Román Népköztársaság belügyeibe

NEWYORK. — (Agerpres.) Az ENSz politikai bizottsága október 10-i ülésén folytatta az angol-amerikai küldötteknek, a bolgár, magyar és román kormány ügynevezett szerződészövegére ügyében benyújtott javaslatát.

Manuilszki, szovjet ukrainai küldött kimutatta, hogy az angol-amerikai blokk koholmányai a népi demokratikus országok megrágalmazását célozzák.

— Néhány nappal ezelőtt — mondotta Manuilszki —, a politikai bizottság ülésén vita fejlődött ki Gheorghiu Demostenes görög szakszervezeti vezető kérvénye körül. Gheorghiu Demostenes az ENSz közgyűlésének elnökéhez és a főtitkárhoz fordult, hogy mentse meg életét. Ugyanis az athéni fasiszta törvényszék teljesen ártatlanul halálra ítélte. Akkor az amerikai és angol küldöttek elleneztek,

hogy megmentse az ártatlan ember életét azzal az ürügyvel, hogy az ENSz nem illetékes valamely ország belügyeibe beavatkozni.

— Ma ugyanezek az urak azt követelik az ENSz-től, hogy avatkozzék be a Magyar, Román és Bolgár Népköztársaság belügyeibe, pusztán azért, mert ezek az urak védelmükbe vették a Mindszentyhez és Maniuhoz hasonló alakokat, akiket az illető országok törvényszékei bebizonyított bűntetteikért életfogytiglani börtönrre ítélték. Ezek az árulók fel akarták borítani a társadalmi és államrendet.

Az illetékes törvényszékek megállapították, hogy az összesküvők közvetlen összeköttetésben álltak az amerikai és angol kémiszolgálattal, amelyeknek titkos értesüléseket bocsátottak rendelkezésére.

Maguk a vádlottak is beismerték, hogy az angol és amerikai kémiszervezettől kaptak utasításokat és hogy amerikai és angol fegyveres beavatkozással akarták visszaállítani Magyarországon Habsburg Ottó vezetésével, a királyságot. Romániában pedig az ügynevezett történelmi reakciós pártok vezetésével a Wall-Street szolgálataiban álló kormányt akarták létesíteni.

— E két tétel egyszerű összehasonlítása rávilágít, Shaweross angol megbízott állításának valótlanságára és kétszínűségére. Shaweross azzal hozakodott elő, hogy az igazságszolgáltatás az osztályok felett áll és örökös az absztrakt emberi jogok felett. Az angol küldött állítása szerint ilyen igazságszolgáltatás működik az Egyesült Államokban és Angliában.

ezer dollárt kapott Spellman bíborostól a népi demokráciát aláaknázó propaganda céljaira:

— Cohen ur igen elszomorodott az „ártatlan” Maniu „üldözése” miatt — folytatta Manuilszki. Lássuk, mit mondanak az okmányok.

Az ukrán főmegbízott idézte Maniu egyik főcinkosának, Popp Alexandrunak vallomását. A vádlott a törvényszéki elnök kérdésére kijelentette, hogy az összesküvő csoport az amerikaiak és angolok közvetlen támogatására számított. A vádlottnak tudomása volt arról is, hogy Berry, az amerikai diplomáciai szolgálat vezetője révén az amerikai kormány diplomáciai támogatást ígért Maniunak és kiltásba helyezte, hogy megfelelő helyzet esetén felgyverzi a terrorista csoportokat és amerikai kiképzőket bocsát Maniu rendelkezésére.

A bulgáriai kémkedési perek ügyében Manuilszki hivatkozott az egyik vádlottnak, Marko Vasziliev Ivanovnak tanuvallomására, aki a többi között ezeket mondta:

— Petkovtól ezt az utasítást kaptam:

Fokozott és elszánt uszítást kell folytatni a kormány ellen és szabotálni kell a kormány intézkedéseit. Fegyveres alakulatokat kell szervezni. Hogy előkészítsük a Görögországból és Törökországból jövő idegen csapatok beavatkozását, belső viszályokat kell provokálni.

Ez volt a Petkov-féle ellenzék, amelyet a Shawcross védelmére vesz — mondotta Manuilszki.

Majd kifejtette, hogy az emberi jogok megvédésének ürügye alatt az angol és amerikai kormány, az ENSz alapokmányával szöges ellentétben, be akar avatkozni a Bolgár, Magyar és Román Népköztársaság belügyeibe.

Amikor az angol és amerikai küldöttek ezt a kérdést az ENSz közgyűlésén felvetik, megszegik az alapokmány 7. szakaszának 2. pontját.

Manuilszki kimutatta ezután, milyen alaptalan és mennyire ellenkezik a nemzetközi jogszabályokkal, hogy a kérdést a nemzetközi döntőbíró elé vigyék. Majd beszéde végén javasolta, hogy az ENSz tekintélyének fenntartása s a tartós nemzetközi együttműködés érdekében vegyék le az egész kérdést a napirendről.

Ezután Van Heven holland és Hofmeister csehszlovák kiküldött szökölt fel, utánuk pedig Líbánon delegátusa beszélt. A vitát végül a következő napra halasztották.

telik, valamint a Marshall-terv és a szovjetellenes katonai szerződések azonnali felbontását.

A francia dolgozó tömegek nemcsak kormányváltást követelnek, hanem harcra is azért, hogy az új, nazi létszámú kormány az eddigi politikát megváltoztassa és teljesen demokratikus alapokra ezessze a dolgozó tömegeket, mert csak így van lehetőség a francia válság megoldására.

Lábbal tiporják az emberi jogokat az imperialista államokban

A Bulgária, Magyarország és Románia ellen felhozott rágalmakkal kapcsolatban Manuilszki kimutatta, hogy

ezekben az országokban ismeretlen fogalom a lincselés és a szegyeteljes fajüldözés. Ezeknek az országoknak a sajtója nem bujtogat arra, hogy más országok békés lakosságát atombombával tömegesen kiirtsák, mint ahogy ezt az amerikai lapok teszik.

— Az angol gyarmatok lakói

épületes dolgokat sorolhatnának fel arról, hogyan néznek ki azok az „emberi jogok” amikről Shaweross úr olyan ömlengve beszélt.

— Az angol és amerikai küldöttek azt óhajtanák, hogy Bulgáriában, Romániában és Magyarországon ugyanolyan politikát folytassanak, mint amilyent az angol-amerikaiak Nyugatnémetországban folytatnak. Elég-e ismeretes, hogy milyen eredményre vezet az ilyen politika, amely igazi céljait az emberi

szabadságjogokról és polgárjogokról hangoztatott szövegek mögé rejti.

— Ismeretes, hogy a fasiszták iránt tanusított engedékenységet politikáját véreletlenül szenvedésekkel és pusztításokkal kellett megfizetni.

— Az angol és amerikai hatóságok nyugatnémetországi politikája a fasiszmus újjászületéséhez, a revans feltámasztásához és az újabb német agresszió veszélyéhez vezet.

Betartják a békeszerződést a népi demokratikus országok

— Azonban Shawcross és Cohen ur nem látják, vagyis nem akarják mindezt látni. Az érintett három népi demokratikus ország kormányai szigorúan teljesítik a békeszerződések előírásait és határozottan léptek fel az országokban a fasiszta elemeknek a politikai életéből való eltávolítása érdekében. Ezért az angol és amerikai küldöttek az emberi jogok megsértésével és a békeszerződés megszegésével vádolják őket.

— Amikor az amerikai és angol kormány a fasiszta elemek védelmére kel, azt követeli a három ország kormányaitól, hogy szegjék meg a békeszerződésnek azt a pontját, amely kötelezi őket olyan szervezetek létesítésére és működésének megállítására, amelyek célja, hogy megfoszsják a népet demokratikus jo-

gaiktól. Manuilszki ukrainai főmegbízott ezután utalt Rajk és cinkostársainak nemrégiben lezajlott bűnperére.

Idézte Rajk László vallomásából a következő szavakat: — Ha az összesküvő csoport uralomra jutott volna, működését a legvadabb terrorral és mérszálissal kezdte volna. Pálffy György pedig vallomásában kijelentette:

— Ha bekövekezett volna a politikai változás Magyarországon, ez ismét Horthy fasiszmusát jelentette volna. Ez pedig a munkások féltelen kizsákmányolását vonta volna maga után, mint ahogy ez a fasiszta uralom idején volt. Mindszenty esetében Manuilszki kimutatta, hogy az áruló Mind-

szenty saját vallomása szerint amerikai külső beavatkozással a népi demokrácia megdöntésére és a Habsburg uralom visszaállítására törekedett. Terve szerint a Habsburg monarchia egyesítette volna Ausztriát és Magyarországot, sőt Bajországot is. Harmadik világháborúban reménykedett. Ezért látta el rendszeresen titkos értesülésekkel az amerikai kémiszervezetet.

Az ukrán főmegbízott ezután hivatkozott a Mindszenty perrel kiadott hivatalos okmányra, amely szerint bebizonyított tény, hogy: Mindszenty amerikai látogatása során megbeszélte terveit Habsburg Ottóval; utasításokat kapott Chapintól, az USA budapesti nagykövétől, a Magyar Köztársaság megdöntésére; amerikai látogatása alkalmával 30

gyelmezhető sztrájkokkal és politikai tüntetések egész sorával kifejezésre juttatták a kormánytól szembeni végső elkeseredésüket. Ez végső fokon a Queuille-kormány lemondásának oka, amely végeredményben megfutamodás a tömegek előtt és a német kérdés elől, amelynek amerikai megoldása egyro nyomásztólbb árnyékot vet a francia nemzetre.

A francia dolgozó tömegek megelégteltek már a nyomor és árulás politikáját, rászikro-

csak egy kivezető út lehet, mégpedig az, amit Maurice Thorez a Francia Kommunista Párt főtitkára beszédében kihangsúlyozott: „olyan kormányt kell teremteni Franciaországban, amely megvédi az ország függetlenségét, képviseli a dolgozók érdekeit és amely a demokratikus egység alapján áll.”

A köztársasági elnök a munkástömegeket gúzhombával és géppuskákkal üldöklő volt belügyminiszternek, Jules Moch-

nak ajánlotta fel a kormány megalakítását. A véreskezű Moch kétnapi szakadatlan erőszakkal sem volt képes a tömegek nyomása alatt széthullott Queuille-kormányt elemeit újra összetűkölni. A kormányalakítása még a mai napig sem sikerült.

A véreskezű Moch kormányalakítási kísérletét meghalvának és ugyanakkor egyre jobban erősödik a francia tömegek nyomása. A dolgozók a munkabérek felemelését köve-

Szervezett tárlatlátogatást!

A harmincas évek nagy rajzolója Georg Grosz, a korabeli grafikáról írt kis elméleti írásában megemlíti a tömegek képességét. Valóban: a dolgozó milliók vonzódnak a plakátokhoz, az élénk kirakatokhoz, örömmel mennek el a hirdató moziba, lelkesedve vesznek kézbe olyan könyvet, amelyben szép, jó, élénk, esetleg színes illusztrációk vannak. Ime: ezek mind a képesség megnyilvánulásai. Azáltal, hogy a jólét lassan nő és a politikai hatalom a tömegek kezébe került, a képesség is fokozódott.

KIHASZNÁLNI A LEHETŐSÉGET!

Vajon megtalálták-e már a tömegek az alkalmas szellemi táplálékot éhségük csillapítására? Vajon kihasználják-e már a népi demokrácia által nyújtott alkalmakat? Mennek-e, tódulnak-e az új tárlatokra? Tanulnak-e belőle? Mennyire élésük, szocialista emberiségük a kiállítás által? E kérdésekre most alkalmas feleleteket nyújt az erdélyi régió festők hatalmas kiállítása. Mint már megírtuk, a tárlat minőségi ugrást jelent nemcsak a festők életében, de korszakalkotó Erdély képzőművészetében is. A képek túlnyomó többsége kihangsúlyozza Népköztársaságunk vívmányait, a derülő művek mozgósítanak, nevelnek, az élet szépségeit sugárznak belőlük. Az új festői látás, a szocialista realizmus, megtermékenyítette festőink legnagyobb részét, továbbfejlesztette egyéni értékeiket, stílképeleltüket és kompozíciós készségüket. A képek egyszerűek, mondanivalóik világosak. A zárt körökre szorított formalizmus Erdélyben túlhatalodottnak tekinthető. Szinte minden kép kivétel nélkül a tömegek életét: az üzemek, a kohók, a gyárak, a munkás magánéletét, a földeteken vonuló traktort, az új paraszot, a munkás- és parasztszövetséget eleveníti meg.

Még mindig kevés

Ha a kiállításnak ilyen a szelleme, elvárhatnánk, hogy a munkások tízezrei tóduljanak feléje. A tárlat ingyenes. Az utcákon izléses plakátok hívják fel rá a figyelmet. A kiállítást a város összes lapja beharangozták, kritikákat és beszámolókat írtak róla. A látogatónak könyvek tanúsága szerint a kiállítást egy hét alatt körülbelül ötezer ember nézte végig. Ez a szám a multhoz és a régi kiállítások látogatottságához képest, kétségtelen haladást jelent. Ha azonban eszünkbe jut, hogy Kolozsváron legalább 8 ezer főiskolás van, ezer és ezer üzem dolgozó, akkor a látogatottság még mindig nagyon csekély. A haladásnak egyik tünete az is, hogy a közönség új, friss elemekből áll. Igen sok a magános érdeklődő fiatal munkás. Ellenben nem láttuk az üzemek munkásait csoportosan felvonulni a kiállításra, kaszárnnyák

és másféle kollektív közlések sem jöttek el olyan számban, amelyet egy ilyen hatalmas kiállítástól elvárunk volna. A szakszervezeti kultúrfelelősök ezen a téren egyáltalán nem használták ki óriási propaganda és szervezési lehetőségeiket. Nemcsak, hogy nem dolgozták fel a kiállítás jelentőségét, érdekességét az üzem munkások előtt, de egy része a kiállításra maga sem jött el.

Hiányos munkát fejtettek ki az iskolák kultúrvezetői, irodalom és rajztanárai is. A rajztanárnak új feladata abban áll, hogy a növendékek izlését vezesse, művészi látását fejlessze. Tudjuk, hogy a mult iskolában ebben a tekintetben szinte semmi sem történt. A mult polgári-feudalista rendszerében a rajztanárok olcsó giccekkel rajzoltattak növendékeiket, mert az ő látásmódjuk is ilyen volt.

Izlésfejlesztés

A tömeg izlésfejlesztésének két irányban kell haladnia. Egyik irány: harc a gicces, műkereskedői látásmód ellen, a dínyés, udorkás, csónakos, vadás képek ellen. Ugyanakkor a harcot a formalista látásmódok, a festői külön-

kódések, a pesszimizmus ellen is folytatni kell, amely ugyan az előbbi gicces látásmód reakciójaképpen keletkezett, amely azonban a tömegektől szintén idegen, érthetetlen, nagypolgári látásmódor. A tömegeket a képzőművészetben is

a szocialista realizmus irányában kell nevelni.

A kiállítás még egy héttig marad nyitva. Ez alatt az idő alatt a mulasztásokat részben helyre lehet hozni a tömegeket a kiállításra be kell szervezni. A következő tárlatokat azonban már a kezdet kezdetén összehasonlíthatatlanul a dolgozó tömegek mozgósításának jegyében kell megrendezni.

NEHÁNY JAVASLAT

Mindent összevéve a tennivalókat a következőkben látjuk:

1. A jövőben módját kell ejteni annak, hogy az üzemek, szakszervezetek, iskolák, valamennyi kultúrfelelőse a festőkkel összejöjjen. Az összejövetelen a szakértők nemcsak tárlatbemutatót tartanak, de megbeszélnek a szakszervezeti vezetőkkel a tömegek mozgósításának módjait is.

2. Gondoskodni kell róla, hogy a tárlattal az iskolák kultúrkörrei kivétel nélkül foglalkozzanak.

3. Fontos, hogy állandóan és minden órában kiképzett tárlatvezetők legyenek, akik a képeket a megjelent közönségnek megmagyarázzák, mellyel izlését, látásmódját fejlesztik.

Mit használunk képemmel a népnek? Minden mai festő — már a kép megfestése előtt — de azután is, sokszor felteszi magának ezt a kérdést. Nem elég azonban az, ha a festő a népnek és a népet dolgozik. Gondoskodni kell arról, hogy a nép nagy tömegében a kiállításokra el is menjen. Amint látjuk, ezen a területen óriási hiányosságok vannak. Ezeket a lehetőségeket kell kiaknázni. A tömegek képessége nagy, ezt a képességet ki kell elégíteni.

SZILAGYI ANDRAS

Közlemény az Állami Könyvkiadó irodalmi riport-pályázatáról

Az Állami Könyvkiadó magyar tagozata ez év márciusában irodalmi riportpályázatot hirdetett. Olyan műveket kért a pályázóktól, amelyek a Román Munkáspárt által vezetett és irányított szocialista építőmunkával foglalkoznak, amelyek a dolgozók alkotóerőinek lendületes kibontakozását és harcossá, meg-nemalkuvó magatartását fejezik ki. A pályázatra összesen 16 munka érkezett be.

Az eddigi pályázatokhoz viszonyítva a jelentkezők száma csökkenteni mondható. A helyzet ilyen szerű alakulásához kétségtelenül hozzájárult az is, hogy a pályázattal egyidejűleg, sőt ezt valamivel megelőzőleg az Utunk is, a Művészetiügyi Minisztérium is pályázatot hirdetett s ezzel az erők valamennyire megoszlottak. Másról is szó van azonban a jelenlegi esethez. Arról, hogy a Népköztársaságunk magyar irodalmában a művészi értékű riport meglehetősen elhanyagolt műfaj. Ezt bizonyítja az, hogy a hivatásos újságírók közül alig egy-kettő vett részt a pályázaton, s ugyancsak ezt bizonyítja az is, hogy a be- küldött művek egyrésze nem felel meg a riport követelményeinek. Némelyik vezércikk, némelyik meg novella vagy kisregény. De ha a hivatásos újságírók alig-alig mutattak érdeklődést a pályázat iránt, kétségtelenül érdeklődtek iránta a toll új munkásai, akik igen gyakran a kézi dolgozók vagy a tisztviselők sorából kerültek ki. A pályázatnak ezek a tapasztalatai arra ösztönzik az Állami Könyvkiadó magyar tagozatát és arra kell ösztönözzék — véleményünk szerint — a lapokat, folyóiratokat és az Irószövetséget is, hogy ezekkel az új káderekkel indítsák virágzásnak az irodalmi riport igen mozgékony, igen nagyhatású műfaját. Kellő neveléssel, a Párt útmutatásainak hasznosításával és állandó segítséggel az új káderek ebből a műfajból is a szocializmus építését szolgáló hathatós fegyvert kovácsolhatnak.

A pályázatot az teszi mégis biztatóvá ebben a formában is, hogy a munkásosztály újonnan jelentkezett tagjaiból kitartó képessé, gondoskodással és neveléssel az újfajta irodalmi riport művelésére alkalmas erők kerülhetnek ki. Figyelmet érdemel például Nagy Zoltán kolozsvári CFR munkás. Nagy Sámuel, az udvarhelyi Erdészeti Hivatal tisztviselője és mások.

A bírálóbizottság megállapítása szerint a pályázatra be- küldött művek közül díjazásra egyetlen pályamunka érdemes, BEKE GYÖRGY: „SZÁNTANAK A TRAKTOROK” című munkája. A Könyvkiadó Beke György írását 4000 lejjel jutalmazza.

Dicséretet érdemel: MARTON LILI: „FÉNY GYUL A HE- GYEKEN”, NAGY SÁMUEL: „ÉPÍTÜNK” című írása.

ÁLLAMI KÖNYVKIADÓ

Eleven életet visz be elméleti középiskolánkba az új tanterv

mégis jelentős haladásnak tekint- hető a mostani munkamódszer is.

ÚJ TANKÖNYVEK — ÁT- ÉRTÉKELT TANTÁRGYAK

Középiskolásaink az idén végre olyan tankönyvekhez jutnak, melyek teljesen a marxista-leninista szellemben írt tárgyakat vizik közel hozzánk elevenen, élettel telén. Az elméleti középiskolákban különösen három tantárgyat tanulnak a diákok teljesen új szellemben. Ez a magyar iro-

lom, (melyet mint tudjuk, szaksz- emberekből álló kollektív érté- kelte újra) a földrajz és a történe- lem. A földrajz-könyvben — pél- dául a mostanában elkészült VII. osztályos könyvben — már az Állami Terv is szerepel és teljesen időszerű módon tárgyalja a népi demokrácia országok gazdasági földrajzát. A történelem-könyvek pedig a népek valódi történetét mutatják be, az ókorig visszame- nőleg izesen és élvezetesen; az osztályharcot, a történelmet for- máló igazi erőket.

Nincs több latin óra!

A tavaly került ki a közép- iskolából az az utolsó generáció, mely még latinul tanult. A mai iskolások számára már nem jelent semmit a régi latin órák keserves és sok nehézsége. De a diákok tanulá- sának megkönnyítése érdekében le- csökkentették a magyar diákok számára a román és minden diák számára a orosz nyelvórák szá- mát heti egy órával. „Kevesebbet, de alaposabban” ez a jelszó. A Gorkij-egyetemről kikerült orosz tanárok az átmeneti helyzet után, most már alapos felkészültséggel adják elő iskoláinkban Lenin, Tolsztoj és Gorkij nyelvét.

SZOROS KAPCSOLATBAN A GYAKORLATI ELETTEL

Az elméleti liceumok tanulói ma tehát nem latint és holt nyelve- ket magol, a való életből alig tudó bírláló diákok. Ellenkezőleg! Az elméleti iskolák minden nö- vendéke állandóan járja az üze- meket, kapcsolatba kerül az IMSZ-n keresztül az Ifjúsunkas- sággal, látja és átérzi a gyárak liktető üctét, a termelő, cselek- vő valóságot. A hetedik osztályo- sokat különösen gyakran irányít- ják az üzemek, műhelyek és gyá- rak felé. Igen sokan kapnak ked- vet Illymódn a gyakorlati pá- lyákra.

TANUL A TANÁR IS

Nemcsak a diákok tanulnak, tanulóköriükben és az osztályban, hanem az új típusú tanár is. Az átképző tanfolyamot végzett taná-

rok állandóan résztvesznek a ne- velőtanács gyűlésein, amelyen szemináriumszerűen tárgyalják meg a legidősebb nevelési kérdéseket. Nagy segítségükre van ebben a Nemzetnevelésügyi Min- isztérium, mely ellátja őket anyaggal. „A pedagógia történe- te”, Makarenko „Pedagógiai ta- nulmányok” című híres könyve és a „Középiskolai nevelői utmuta- tás” friss kötetei mindig rendelkezésükre állanak. Ezenkívül nagy segítségükre vannak azok a pom- pás szovjet folyóiratok, melyek egyes tantárgyak magyarázását könnyebbé és élvezetesebbé teszik. Technikai, tudományos, stb. folyó- iratok állandóan érkeznek az is- kolákhoz és egészítik ki a tan- könyvek anyagát.

ROMÁN—MAGYAR DIÁK- TESTVERISÉG

Az internátusokban ma már együtt él román és magyar diák. Közös épületben együtt, egymás mellett tanul a legnagyobb meg- értésben a két testvérnép fiatal- sága. Az új szellemben nevelt If- juság ma már el sem képzel, mi- lyen hibák és bűnök fordultak elő a sovinszta usztítás miatt a mult- ban. Az új diák nem ismer mást, csak jól és rosszul tanuló diákok- s az egymás iránti segítőnkadás és szeretet, a marx-lenini szel- lem elsajátítása — mely áthatja minden tantárgy anyagát — be- léjük hatol oly eleven erővel, hogy valóban új korszak új em- bereivé nevelődnek. . .

(M. L.)

MARTON LILI:

Harc a gyermekért

(ÁLLAMI KÖNYVKIADÓ, BUKAREST)

A jelen hatalmas irányítással mutat a jövő felé. Annnyira belevetettük magunkat az építés forgatá- gába, hogy hajlandók vagyunk elfelejteni a multat. Hogy is volt csak? A cári Oroszországban száz gyer- mek közül 23 elpusztult életének első évében. Utá- na: közvetlenül a sarkába nyomulva, az elmaradt országok sorában a tőkés-földesúri Románia, a tiszta pistai-horthysta Magyarország, majd egyes elmaradt délamerikai államok következtek.

Marton Lili „Harc a gyermekért” című kis könyvében konkrétan, a mód vidékre vonatkoztatva, mutatja be a multat, a jelent és a jövőt. A már megített utat és a tennivalókat.

A módvidék: hazánk legelmaradottabb, kulturá- lis és gazdasági szempontból legszegényebb vidéke. Mócországban sok a fa, sok a hegy és sok a gyer- mek. A gyermekek közül sok az esendő. A mód nyor- nyon enyhítésére 200 év óta a világon semmi sem történt. A mód éhezett és elégedetlenkedett a Ho- roa—Closca-lázadás idején. Nyomorgott 48-ban és később, Tisza Kálmán és Tisza Pista ideje alatt. És életét nagynehézzen huzta át a történelmi korszak- kokban.

Milyen is volt a mult? Erre vonatkozólag meg- döbbentő emlékeztetőként szolgál Marton Lili köny- vének első része. Móc gyereket mutat be. A neve: Mihut Tódor. A Nyugati-Erchegység egyik falujából, Rechitelből való. Mi a baja? Vitaminhiány. Általá- nos testi gyöngegség. „Mihut Tódor négyéves mód- gyerek soha életében nem ivott tejet.” Ez a gyer- mek „hamis leveles és pullszkán kívül mást nem oveti életében”.

„Mikor a kórházban jobban lett, s megjött az étvágya, mindig enni kért.” Ez még a mult. A kis

Mihut Tódor a tőkés-földesúri rendszer alatt meghalt volna. Ma nemcsak őt mentik meg, de vele együtt ezer és ezer társa is életre kel.

Mondjunk el még néhányat a Marton Lili által megszólaltatott statisztikák közül. Menjünk vissza 1935-be. Látogassuk meg példának okáért a buka- resti 25. számú óvodát. A gyerekek fele rendkívül sovány. Huszonkét százaléka kisebb, mint a kor- beli gyermeknek lennie kell. Ötvennégy százalé- kuk tuberkulózissal fertőzött, ami legtöbbször nagy testi gyengeségben nyilvánult meg. Ilyen volt a hely- zet, egy találomra kiragadott fővárosi óvodában. Milyen lehetett akkor a helyzet az elhanyagolt mód- vidéken? Nézzünk meg most néhány adatot abból, hogy a népi demokrácia mit tett a mód és a többi hegyvidékek gyermekeiért. Menjünk el Ocolis nevű tordamegyei mód faluba. Tíz hegyi község 640 gyer- meke őt itt iskolai bentlakásban. A gyerekek teljes ellátása természetesen ingyenes. Olyan távolságokra laknak, hogy ha nem volna bentlakó iskola, egyál- talán nem tanulnának. Ilyen példát, mint ez az Oco- lis, igen sokat hoz fel Marton Lili. Színes képet fest a módvidék gyermekvédelmi intézményeiről, tej- konyhákról, dietétikus konyhákról, orvosi rendelők- ről, a RDNSZ munkájáról.

A módvidék évszázados sebei begyógyulnak. Né- hány év múlva ez a terület is bekerülnek a fej- lődés nagy áramába, gyárak épülnek, bányák tárul- nak fel, utakat létesítenek s akkor a mód lakosság is mosolyogva gondol vissza sólyt gyermekeikora, apái és óapái nyomorára. A módvidékről sokat cik- keztek a régi időkben. A népi demokrácia nemcsak cikkezik, de cselekedik is érte.

gyt

a Demokratikus Német Köztársaság első kormánya

BERLIN. — (Agerpres.) Szerdán délután tartotta harmadik ülését a Demokratikus Német Köztársaság ideiglenes parlamentje. Johannes Dieckmann az ideiglenes parlament elnöke bejelentette, hogy Otto Grotewohl miniszterelnök közli a parlamenttel a Demokratikus Német Köztársaság első kormányának összetételét, ugyanakkor ismerteti a kormány programját is.

Grotewohl miniszterelnök beszédében rámutatott arra, hogy a parlament elnökének kívánására, megbízatásának elfogadása után, azonnal megkezdte a tárgyalásokat a pártok vezetőivel a kormány megalakítására. A kormányalkotási tárgyalások rövidesen eredménnyel zárulnak. A kormányba a három legerősebb parlamenti frakció egy-egy képviselője, mint helyettes miniszterelnök lépett be. A kormány összetétele ezek után a következő:

Miniszterelnök: Otto Grote.

Wohl (Szocialista Egységpárt), helyettes miniszterelnök: Walter Ulbricht (Szocialista Egységpárt), Hermanu Kestner (Demokrata Liberális Párt), Otto Nuschke (Keresztény Demokrata Unió), külügyminiszter: Georg Dertinger (Keresztény Demokrata Unió), belügyminiszter: Karl Steinhoff (Szocialista Egységpárt), pénzügyminiszter: Hans Loch (Demokrata Liberális Párt), földművelésügyi és erdőügyi miniszter: Ernst Goldenbram (Demokrata Parasztpárt), külkereskedelmi miniszter: Georg Mandke (Szocialista Egységpárt), kereskedelemi és élelmiszerügyi miniszter: Karl Hamann (Demokrata Liberális Párt), munka- és egészségügyi miniszter: Leopold Steidle (Keresztény Demokrata Unió), szállítási miniszter: Hans Lengruher (pártonkívüli), sajtó-, posta-, táviró- és telefonügyi miniszter: Fritz Burgmeis-

ter (Keresztény Demokrata Unió), újjáépítési miniszter: Lotar Bolz (Nemzeti Demokrata Párt) közoktatási miniszter: Paul Wandel (Szocialista Egységpárt), igazságügyi miniszter: Max Fechner (Szocialista Egységpárt).

Grotewohl miniszterelnök bejelentése után, amelyet a parlament nagy lelkesedéssel vett tudomásul, a kormányelnök felolvasa a kormány programját. Beszédét több ízben viharos taps szakította félbe. Különösen alkalmas a parlament tagjai, amikor a miniszterelnök a Demokratikus Német Köztársaság kormányának a nagy Szovjetunió és Sztálin generalisszimusz iránti hálájának adott kifejezést.

vállalják...

...A KOLOZSVARI 9. SZÁMÚ ÁLLAMI ÉPÍTKEZÉSI VÁLLALAT DOLGOZÓI, hogy az Irizs-telepi, épülőfélben lévő négy munkaház közül kettőt a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulójának tiszteletére befejezzék és beköltöztethető állapotban átadják rendeltetésnek.

...A CSIKHODOSI FÜRESZÜZEM ERDEI MUNKÁSAI, hogy november 7-ig 10 000 köbméter gömbhát készítsenek elő téli vontatásra, 5000 köbméter gömbhát pedig iparvasúton való szállításra. A pályafenntartás munkásai Balázspatakától—Tölgyesig 1 kilométer hosszú keskenyvágányt fektetnek le, ugyanezen a vonalon három hidat készítenek el.

...A ZSILVÖLGYI BANYÁK DOLGOZÓI, újabb sikerekkel köszöntik a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 32. évfordulójának ünnepeit. Zsilvölgyében a szocialista versenyek hatalmas méreteket öltöttek. Az aninószai Manuila Vasile csoportja naponta 40-50 százalékkal szárnyalja túl a normát. Ez a csoport nagyszerűen megszervezte a munkát. De az összes zsilvölgyi bányások közül kiemelkedik Bora Petre aninószai bányászcsoportha, akik naponta 705 százalékos átlagos normadöntést érnek el.

Eperjesi József kőműves és csoportja vállalta: 1 és fél nap alatt 27 nap normáját teljesíti a falazásban

KOLOZSVAR. — Tegnap számunkban részletesen beszámoltunk három Kolozsvári kőműves munkacsoportjának versenyéről, amelynek az volt az eredménye, hogy Bercsényi József csoportja 2244 százalékkal, Eperjesi Ferenc csoportja 2092 százalékkal, Egri Sándor csoportja pedig 2016 százalékkal szárnyalta túl a normát a vakolásban.

A nagyszerű eredmény, amely egyedül a szovjet munkamódszer révén születhetett meg, most újabb teljesítményre sarkallja az október 12-i nap résztvevőit.

Eperjesi József csoportja bejelentette a 9. számú állami építkezési vállalatnak, hogy most már falazásban is túl akarja baladni a galaci Strenati és a brassói Ujvárosi teljesítményét. Ezért vállalkozik arra, hogy a Motilor-ut 76 szám alatti munkatelepen egy és fél nap alatt 27 nap normáját teljesíti.

Eperjesi és csoportjának munkavállalása bizonyítéka annak, hogy a szovjet munkamódszerek széleskörű alkalmazásával a szocialista versenyek egyre újabb lendületet vesznek, amivel a szocializmus építésének ügyét viszik előre.

Szappangyárt és községi mosodát létesít a szatmári ideiglenes bizottság

SZATMÁR. — (Tudósítónk től.) A városi ideiglenes bizottság két új, városi kezelésben lévő üzemet létesít. Az egyik a volt Simon-féle szappangyár helyén és felszerelésével indul meg. Az üzem megfelelő beruházások után szappan, gyertya, kefe és fésű gyártására rendezkedik be. A másik városi üzem

a volt zárda mosodájának városi kezelésbe vételével indul meg. Elsősorban az iskolai internátusok mosási szükségleteit látja el az üzem, de berendezik arra is, hogy magánosok számára is végezzen mosást és fehérnemű tisztítást.

Mi a szerdai vakolóverseny eredményéből leszűrhető:

Az új módszer az eddigi 5.4 négyzetméter helyett külön erőfeszítés nélkül 50 négyzetméter falazat vakolását biztosítja

KOLOZSVAR. — A 9. számú állami építkezési vállalat Irizs-telepi munkatelepen szerdán lezajlott vakolóverseny nagy visszhangot keltett mind szakörökben, mind a dolgozók széles tömegeiben. A szovjet sztahanovista munkamódszer már számos iparágban bebizonyította, hogy követői olyan eredmények elérésére képesek, melyekre kapitalista gazdasági rendszerben, ahol a dolgozókat kiszákmányolják, gondolni sem lehet.

AZ ÚJ MUNKAMÓDSZER „TITKA”

Mi a csodálatosnak tűnő munkamódszer titka? A kérdés feltevése ilyen körülményben nem is helyes, mert titka igazán nincs a munkamódszernek. Senki sem nem szűkeges hozzá, mint a munka gonosza, alopas és egyszerű megszervezése. Továbbá: gondot kell fordítani a nyersanyag megtakarására és a mozdulatok leegyszerűsítésére. A döntő tényező azonban az ember, Kommunista öntudattal, lángoló hazaszeretettel az, ami a siker legfontosabb kulcsa.

Eperjesi József kőműves szerdán tuhaladta a 2000 százalékot. Tuhaladta, mert tudta, hogy munkája nyomán sok-sok munkáscsapat nyomásztó laksgondját szünteti meg az előirányzat időedőtti teljesítésével. Tudta, mit jelentenek ezek a lakások munkáscsapat számára, mert ő maga is, csaiájával az Irizs-telepi munkáslakások egyikében lakik. Két szoba, konyha, éskamra, mosdófüke, kis csuszoba — művez gázfűtéssel ellátva. Ezt kapta Eperjesi József a dolgozó államtól, a hazájától.

Amikor verseny közben egy pillanatra szembenéző lakására tévedt tekintete, arra gondolt: ő már sok mindent kapott a Népköztársaságtól. Most rajta a sor. Sok-sok munkáslakást fog építeni és nevelni fogja az új kádereket.

RÖVID IDŐ ALATT ÚJ SZAKKADEREKET AD A SZOVJET MUNKAMÓDSZER

Mert új káderekre bizony most nagy szükség van. És az új munkamódszer lehetővé teszi, hogy a fokozott ütemű munka mellett rövid idő alatt új szakembereket képezzenek ki. A régi kőművesnással hosszú éveken át egyebet sem csináltak, mint a habarcsot kavarták. A mesterséghez vajmi keveset konyítottak. A szerdai versenynapon minden mester mellett két tanulóttunk, akik között olyan is akadt, aki mindössze két hónapja folytatja a kőműves mesterséget. És most a mester keze alatt dolgozott. A tanoncokat ép olyan dicsőrejt illeti a csues-eredményekért, mint a mestereket. A nagyotlást maguk a tanulók végezték és a gyakorlott mesterek a finom, befejező munkával koronázták közös teljesítményüket.

Nagy szó ez szakemberhiányban szenvedő építiparunkban, ahol a munka lendületét a kőműves-

mesterek hiánya fékezi. A szovjet munkamódszer alkalmazásával egy éven belül megsokszorozódik kőműveseink száma, mert alkalmat nyújt arra, hogy a tanulók egy évi tanulási idejük alatt elsajátítsák a mesterséget.

Felvetődik az a kérdés is, hogy ez a munkamódszer most már állandósulhat a mindennapi munkában? Természetesen nem. Egy ilyen versenynap olyan erőfeszítést igényel, amit emberi erő nap mint nap kifejtani nem képes. Hát akkor mi haszna van az egész új munkamódszereken alapuló versenynapoknak? Az, hogy mind többen és többen ismerkedhetnek meg a szovjet munkamódszerekkel, mind többen vetik a sarokba az elavult, korszerűtlen módszereket. De ezen továbbmenve, aki az új munkamódszert alkalmazza, az munkaerejének az eddiginél nagyobb igénybevétele nélkül átlagosan 100 százalékkal szárnyalhatja túl a normát. A versenynapon átlagosan 100 négyzetméter falazat vakolását teljesítette egyenként a három munkacsoport. A norma emellett a szám mellett egészen alacsonyoknak tűnik. Mindössze 5.4 négyzetméter. És még ez is kemény feladatnak bizonyult sokak számára. Az új munkamódszer — hangsúlyozzuk, hogy az erőbevetés fokozása nélkül — 50 négyzetméter falazat vakolását bizonyítja 8 munkaóra alatt.

Meggyőzőköltoztatja ez a szám mindazokat, akik eddig kétkedéssel fogadták az újságok jelentéseit. De nem kell szégyenkezniük az eddig kétkedőknek sem, mert a szerdai versenynap hősei is még nemrégiben közéjük tartoztak. Csak: elhatározták, hogy megkísérik azt, ami lehetetlennek tűnt előttük. A Bercsényi-csoport 2244, az Eperjesi-csoport 2092, az Egri-csoport 2016 százalékos normatúlszárnyalást ért el. Most a kétkedők a szó. Rajta! Próbálják meg és is azt, ami Bercsényiéknek sikerült. Nekik is sikerülni fog. És sok verseny egészséges versenyzést, új tapasztalatokat és még nagyobb eredményeket szül majd.

MIERT NEM JÖTTEK EL A KŐMŰVES SZAKTÁRSÁK?

De meg kell azt is állapítanunk, hogy a szerdai versenynapnak árnyoldala, hiányossága is volt. Hiányoljuk a kőműves szaktársak távolmaradását. Ezért a 9. számú állami építkezési vállalat vezetőjét és az érdeklődőket tanúsító kőművesmestereket egyaránt felelősség terheli. Reméljük, hogy a mai falazóversenyen, amelyen Eperjesi József és csoportja a galaci Strenati és a brassói Ujvárosi teljesítményeit igyekszik túlszárnyalni, már ott látjuk azokat a kőműveseket is, akiknek eddigelé nem volt alkalmuk megismerni a szovjet munkamódszert.

Ezt kívánja tőlük a maguk és a dolgozók közösgének érdeke.

Tiszázzák a mezőgazdasági adók kivetését

BUKAREST. — A pénzügyminisztérium az ország összes ideiglenes bizottságai mellett működő pénzügyi osztályoknak körrendeletet küldött az október—decemberi évnegyed munkaprogramjának végrehajtásáról.

BEFEJEZIK A MEZŐGAZDASÁGI ADÓ KIVETÉST

A pénzügyminisztérium körrendelete kifejti, hogy az ideiglenes mezőgazdasági adókivetést befejezték és az ország pénzügyi osztályaitól beérkezett jelentések alapján a pénzügyminisztérium áttekinthető képet alkothatt a mezőgazdasági adó kivetéséről.

Az összegezés során megállapították, hogy általánosságban nem dolgozták fel teljesen a mezőgazdasági adóörvény előírásait. Hogy a mezőgazdasági adók kivetését véglegesen tekinthessék ellenőrizni kell, vajjon a falvakon megadóztattak-e minden mezőgazdasági, vagy más jellegű, valamint városi mezőgazdasági jövedelmi forrást.

A pénzügyi osztályok kötelesek november 30-ig megadóztallan gazdaságokat a törvény intézkedéseinek megfelelően megadóztatni.

Olyan község is akad, ahol augusztus 31-ig, vagyis az adókivetési munkák befejezésének napjál több gazdaság adókivetését nem végezték el. Ezek a mulasztások általában annak tulajdoníthatók, hogy egynéhány gazdaságnak egyetlen tagja sem jelent meg az adókivetési bizottság előtt nyilatkozattételle és így a bizottság nem állapíthatja meg az illető gazdaság jövedelmi forrását. Eze-

ket a gazdaságokat is haladéktalanul meg kell adóztatni.

FELKUTATJÁK AZ ADÓ ALÓL KIBUVÓ KISIPAROSOKAT ES SZABADFOLKALKOZÁSUKAT

Az október—decemberi évnegyedben megadóztatás céljából fel kell kutatni azokat a kisiparosokat és szabadfoglalkozásukat, akik a mesterséget, illetve foglalkozást anélkül üzik, hogy az adóügyi nyilvántartásban szerepelnének.

A pénzügyminiszteri körrendelet hangsúlyozza, hogy az adófelbevezéseket késedelem nélkül le kell tárgyalni. Különös gond fordítandó a dolgozó parasztnak a földadó kivetése ellen beadott panaszra megvizsgálására. Az ilyen kérdéseket sürgősen tisztázni kell.

Az adóközvegeknek arra kell törekedniük, hogy az adóügyi nyilvántartás adatait tisztázzák, mert az adóbehajtással kapcsolatos feladatuknak csak így felelhetnek meg helyesen. Októberben és novemberben tisztázni kell minden olyan adótorozást, amelyek a hátrálékos fél anyagi helyzete, elhunyt, vagy más okból nem egyenlítették ki.

A pénzügyminisztérium körrendelete szigorú intézkedéseket tartalmaz az adóeltilkók és adócsalók felkutatására és megbüntetésére.

Az ideiglenes bizottságok mellett működő pénzügyi osztályok feladata az is, hogy a pénzügyminisztérium munkatervében megállapított rendszer alapján az állami adók mellett a községi adók behajtásáról is gondoskodjanak.

A kaláni öntők október 1-től 1950-re dolgoznak

KALÁN. — A kaláni Victor-Rúzemek öntő osztályán a Párt és a szakszervezet vezetése és irányítása eredményeként a munkások és technikusok a no-

vember 7. tiszteletére rendezett verseny során október 9-én befejezték az 1949-re rájuk eső munkát. Az öntőde október 10-től már 1950-re dolgozik.

Szerkesztőség: Horea-ut 6. II. emelet, Telefon 15-35.

Kiadóhivatal: Szabadság-tér 31. Telefon: 19-11.

Lapkiadó: „Petőfi” Lap- és Könyvkiadó RT.

Felelős szerkesztő: LÁZAR JÓZSEF

Bejegyezve a kolozsvári törvényszéknél F. soc. 2249. szám alatt.
A kolozsvári Kereskedelmi Kamaránál 411-1949. társaság sz. alatt.
Előfizetési díj egy hónapra 100 lej. Intézményeknek és vállalatoknak
évi előfizetési díja 5000 lej. Postatakarékpénztári csekk száma: 40.625.

Sej, a hatos piros autóbusszon...

Találkoztam Kolozsvári János barátommal. Nagyon megviselt volt a külseje. Haja borzos, ruhája csurom víz, cipője összepassza.

— Ne is kérdezz, — előzött meg, látva csodálkozó arcomat. — A hatoson utaztam az Iriszre, előzetesen pedig vártam rá egy keveset... Hogy miért nem mentem gyalog? ... persze, persze... igaz... de csak részben. Mert hát, vegyük a kérdést lélektani szempontból: az ember részán öt percet a várakozásra. Ezalatt elmegy néhány autóbussz, de egyik sem „az igazi”. ... No, de most aztán igazán jönnie kell! — Persze, nem jön. Eltelik tíz perc. — Ha már ennyit vártam! ... Most egészen biztos, hogy jönni fog... s az ember egyre dühösebben, egyre elszántabban, mondhatnám valamilyen dacos, „csakazértis” hangulatban vár: Valahogy így van ez. Szóval, vártam öt percet, tíz percet, húsz percet... autóbusszok jöttek és mentek, utasok szálltak le és fel, csak a bűvös 6-os szám nem akart feltűnni. Az eső esni kezdett, a fal mellé húzódtam, de ott is elért. Bementem borotválkozóba, mert közben a szakállam is kinőtt; elszívtam három cigarettát, elfütyültem két gyászindulót, végül mégis győztem! Megjött! — kissé tele ugyan, de a féllábamat még be tudtam dugni, mielőtt elindult volna, az utasok előkezéken félrécigáltak s ettől én beleültem egy kosár csirkébe. A jegykezelőnő kedvesen begyömöszölte a közepem álló tömegbe s résztvevő mosollyal kérdezte, hogy nem vagyok-e beteg? ... az Irisz-gyárban fontos üzenetet kellett volna átadnom egy ismerős munkásnak, de időközben másodszer is megdöntötte a normáját s most éppen szabadságon van. Rohanok a Monostori-útra, ott lakik...

— Új autóbusszra — tanácsoltam barátomnak, de látva vészjósló ábrázatát, gyorsan odébbálltam.

Végző konkluzióként csak ennyit: valamilyen megoldást lehet és kell találni arra, hogy ezen a forgalmas útvonalon az autóbusszok gyakrabban, pontosabban és terüzetesebben közlekedjenek.

(O. L.)

SZOLGÁLTATOS GYÓGYSZERTÁRAK OKTÓBER 14-ÉN, PÉNTEKEN:

A 2. számú állami gyógyszer-tár (volt Apostol) Dózsa György-utca 37; az 5. számú állami gyógyszer-tár (volt dr. Kohn) Szabadság-tér 10; a 11. számú állami gyógyszer-tár (volt László) Cipariu-utca 3. és a 13. számú állami gyógyszer-tár (volt Holicska) Mócok-útja 42 szám alatt.

A PRÁGAI MINTAVÁSÁRON ÁLTALANOS FELTÜNETÉST kellett egy új típusú cséplőgépnél. A gépnek az a nagy előnye, hogy egyetlen személy tökéletesen kezelheti.

UNNEPELYES KÜLSŐSEG KÖZÖTT MEGNYILT a marosvásárhelyi Orvostudományi és Gyógyszerészeti Felsőfokú Intézet. Az új iskolai év megnyitóját szombaton délelőtt tartották meg az egészségügyi miniszterium kiküldöttjének jelenlétében.

NAGYMENNYISÉGŰ KÉSZ ÉS FELKÉSZ borjúbőrt talált a gyulai milícia Nagy Sándor szűcsmesternél. Tettenérés után 30.000 lejrel akarta megvesztegetni a miliciát a szűcsmester. A bőrt és a pénzt beszolgáltatni a gyűjtő központnak és az ügyet áttették a kolozsvári ügyészségre.

Időjárás:

Franciaországtól a Volgáig tovább tart a leszálló légmozgás okozta csend, derült, nyugaton ködös időjárás. Az óceáni légtömegek Anglián és Skandinávián át törnek előre az Urál felé, változókéony, szeles, csapadékos időjárást okozva. Várható időjárás szombat délig: Gyenge légáramlás, kevés felhő, napos idő. Éjszaka újból sokfelé fagy. Nappal 16 fok körül a hőmérséklet.

Távolabbi kilátások: Lényeges változás nem várható.

MEGALAKULT TEMESVÁRON A SZÖVETKEZETEK megyei szövetsége. A megalakuló gyűlésen 386 falusi szövetkezet képviseltette magát.

* A TÖRTÉNETI, IRODALMI ÉS NÉPRAJZI TÁRSASÁG Néprajzi Szakosztálya október 14-én, pénteken délután 6 órakor tartja alakuló gyűlését a Néprajzi Múzeumban (Sétater). A vezetőség kéri mindazok megjelenését, akik a szakosztály munkájában részt akarnak venni. 7700

A KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: Pármai kolostor. Kezdet: 3.30, 6.30, 9.30. Magyar feliratokkal. Két rész egyszerre. Helyár: 54 lej, — kivételesen ennél a filmnél.

MAXIM GORKIJ: Mágus Miska. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

MUNKÁS MOZGÓ: A titokzatos okmány. Páratlanul izgalmas szovjet kémfilm. Román és magyar feliratokkal. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor.

POPULAR: Pármai kolostor. Kezdet: 3, 6, 9 órakor. Magyar feliratokkal. Két rész egyszerre. Helyár: 54 lej, kivételesen ennél a filmnél.

ÚJ IDŐK: Szovjet híradó. — A Sarkcsillag. — Erő és mozgás iskolája. — A Kaspi-tenger. 4 felvonás. — Előadások kezdete minden nap délután 3 órától. Vasárnap délelőtt fél 12 órakor matiné.

URANIA: Az ürdög szelája. Nagyszabású csehszlovák film. Magyar feliratokkal! Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

VÖRÖS CSILLAG: Október 12-ől, szerdától kezdve, bemutatja Micsurin, a világhírű szovjet tudós életéből a: Beteljesült álmom című nagyszabású, színes filmet. Előadások kezdete: 4, 6 és 8 órakor. Vasárnap délelőtt 12 órakor matiné.

Ujabb szakszervezeti sporttalálkozó Kolozsváron

KOLOZSVAR. — Az elmúlt vasárnap lezajlott szakszervezeti találkozó után, újabb szakszervezeti versenyekre kerül sor. Ezúttal a nagyváradi „Otelul” állami üzlet sportolói látogatnak el Kolozsvárra, hogy a „Fierul” állami vasúti sportolóival mérjék össze erejüket. Igen öröndetes, hogy a szakszervezeti sporteseményekben nem áll elő bizonyos törés és az egyik esemény a másikat vonza maga után. A népi tömegsport felé vezető úton igen nagy szerep vár a szakszervezetekre, mint azt a TSB Központi Vezetőségének a

sportélet újjászervezésére vonatkozó határozata is kiemeli.

A két szakszervezet sportolói négy sportágban mérik össze erejüket az alábbi műsor szerint. Október 16-án, vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Szakszervezetek Házában az asztaliteniszezők mérik össze erejüket. A sakk- és tekermétközésekre ugyancsak délelőtt fél 11 órakor kerül sor a Fierul Március 6-utca 14 szám alatti helyiségében. A labdarugó mérkőzést vasárnap délután 3 órakor a Victor Babes egyetemi stadionban tartják meg.

A KESE vasárnap Marosvásárhelyen játszik az RNK kupáért

BUKAREST. — A vasárnapra kisorsolt RNK kupamérkőzések közül a budapesti MATEOSZ romániai vendégszerzése miatt több mérkőzést későbbi időpontra halasztottak. Így vasárnap csak a következő mérkőzéseket játsszák le:

Marosvásárhelyen: RATA-KESE, Vajdahunyadon: IMS-CFB Szeben, Moreniben: Muntenia-Metalul, Bukarestben: Industria Bumbacului-Comptrol.

A fenti kupamérkőzéseken kívül szombaton kettős „Őszi Kupa” mérkőzés kerül lejátszásra Bukarestben: Dinamo A-CFR Galao és Dinamo B-Textila Sepsiszentgyörgy. Vasárnap az UCB a jasi CFR ellen játszik.

A Labdarugósövetség döntése értelmében az „Őszi Ku-

pa” mérkőzéseket vasárnapról kezdve délután fél 4 órakor kezdik meg.

KAPÁSBÓL...

A kerületi labdarugóbajnokság rangadó mérkőzését tegnap délután a Dinamo csapata 4:3 (2:0) arányban nyerte meg a Vasas ellen.

Az asztalitenisz csapatversenyek első napi eredményei: KKASE I.-Victoria I. 5:0, KESE I.-Fások II. 5:4.

Az „Augusztus 23 Kupa” asztalitenisz verseny győztesei és helyezettei szombaton este jelenjenek meg a KKASE helyiségében a díjkiosztáson.

Elveszett okmányok PIERDERI DE ACTE

Az alább felsorolt személyi okmányok elvesztek és azok tulajdonosaiak semmisnek nyilvánítják:

Urmatoarele acte personale au fost pierdute si posesorii lor le declară nule de drept in mainile oricui s'ar afla:

1. BIRÓ Stefan, Cluj, Str. Manasturului Nr. 139, Buletinul de inscriere la Bir. Pop., fara numar din anul 1945, eliberat de Politia Cluj. Tkv (SI)

2. Dr. HIRSCH Elemér, Cluj, Str. 6 Martie Nr. 34 pierdut Dipl. de Bacalaureat Nr. 9/1911, eliberat de Colegiul Unitarian Cluj. — Certificat de Examen de Stat Juridic Nr. 926-1927, eliberat de Universitatea Ferdinand din Cluj. — Diploma de Avocat Nr. 2.123-927, eliberat de Uniunea Avocatilor din Romania. — Diploma de Doctor in Stiinta de Stat Nr. 1.002-1918-19, eliberat de Universitatea Ferenc József din Cluj. — Diploma de Doctor in Drept, eliberat de Universitatea Ferenc József din Szeged, in anul 1926. Tkv (SI)

3. HIRSCH DR. SZÉKELY Emília, Cluj, Str. 6 Martie Nr. 34, Diploma de Avocat Nr. 5.224-934, eliberat de Uniunea Avocatilor din Romania. — Diploma de Doctor in Stiinta de Stat Nr. 886-1931, eliberat de Universitatea Ferdinand din Cluj. — Diploma de Licenta in Drept Nr. 498-929, eliberat de Academia de Drept din Oradea. — Certificatul de Bacalaureat, Nr. 03539, eliberat de Liceul Domnita Ileana Sibiu. Tkv (SI)

4. BARTÓK Ludovic, Cluj, Calea Traian Nr. 32 Cartela de alimente tip B. Nr. 497.220, seria BARTÓK Ida cartela de alimente tip D1 Nr. 421365 BARTÓK Adalbert cartela de alimente tip D2 Nr. 373498. BARTÓK Ida, cartela de alimente tip. C. Nr. 233133. 7708

5. CIUNGAN Lascu, Aiud, Buletin de inscriere la Bir. Pop. Nr. 103-1941, eliberat de Politia Aiud. Tkv.

6. CIUNGAN Caterina Aiud, Buletin de inscriere la Bir. Pop. Nr. 104-1941, eliberat de Politia Aiud.

7. KOHN Martin Aiud, Buletin de inscriere la Bir. Pop. Nr. 662-1944, eliberat de Politia Aiud.

8. KÖBLÖS Stefan, Cluj, Str. Aurel Popovici Nr. 35, Permis de Circulatie pentru biciclete Nr. 1756, eliberat de Militia Cluj.

9. ALBU Elena, Cluj, Str. Gruia Nr. 33, Certificatul de Absolvire a 3 clase de liceu, Nr. 1026 din 18 Martie 1944, eliberat de Liceul de Fete din Deva.

10. DR. MOTIU Octavian, Cluj, Str. Racovita Nr. 8, Buletinul de Inscrisere la Bir. Pop. Nr. 28.425-1947, si MOTIU Adrian Buletinul de Inscrisere la Bir. Populatiei Cluj, Nr. 28.427, ambele eliberate de Chestura Politiei Cluj. Tkv (SI)

Amit ma megtehet, ne halassza holnapra!

Vegye meg már most sorsjegyét, az

Állami Osztály-sorsjáték II. osztályára

A húzás október 19-én és 20-án lesz

Készülünk a November 7 népi mezei futóversenyre

Tegnapi számunkban közöltük a „Köszöntsük November 7-ét” nagy népi futóverseny szabályzatát. A most megjelent szabályzat irányít szab az előkészületeknek, megmutatja, hogy a városok és falvak sportolói hogyan készüljenek erre a nagyarányú versenyre és ugyanakkor szabályozza a küzdelem módozatait is.

Ez a verseny nem az első nagyarányú népi futóverseny Néphőzarságunkban. A dolgozó nép nagy ünnepei alkalmából a sportolók versenyekkel köszöntötték ezt a napot. A népi versenyek nagy tömegeket mozgósítottak. Ezek és tízezrek vettek részt a versenyeken, ezrek és tízezrek készültek, hogy a verseny napján minél jobb erőnlétben jelenjenek meg a rajtnál, küzadjék végig a versenyeket. Különösképpen a November 7. tiszteletére rendezett népi futóversenyek voltak nagyméretűek, ezeken a versenyeken vettek részt a legtöbben, a legteljesebben. A dolgozó nép, a sportoló ifjúság tudatában van annak, hogy mit jelentett számára a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme, mit jelentett számára az, hogy a Szovjetunióban győzedelmeskedt a nép, diadalmasodott a proletárforradalom.

A népi futóverseny minden évben nagy seregszemléje a sport felé forduló, a testnevelésbe bekapcsolódó ifjak és lányok tömegének. Ezen a napon az üzemek, a falvak, az ipari központok fiatal sportolói a mezei futóversenyekkel is kifejezik rendíthetetlen ragaszkodásukat a Szovjetunió vezető békéttörzshöz, kifejezik azt, hogy harcos katonái akarnak lenni a népi demokráciák nagy családjának.

A nagy népi futóverseny szabályzata módot ad arra, hogy minél többen, minél nagyobb számban jelenhessenek meg a versenyeken az üzemek, bányák és vállalatok dolgozó ifjai, de ugyanakkor hangsúlyozza azt is, hogy tekintetbe kell venni a sportolók technikai felkészültségét is. Tehát, amíg a múlt években leginkább a mennyiségi részvételre alapozták a versenyeket, most a tömeges részvétel mellett megkivánják a versenyzőktől azt is, hogy jól felkészülten álljanak a rajthoz és a mennyiségi sikert minőségi eredményekkel koronázzák.

Még három hét van a „Köszöntsük November 7-ét” futóversenyek lebonyolításáig. Nem sok idő és éppen ezért minden percet jól ki kell használni. Az üzemek, vállalatok sportosztályai kövessenek el mindent, hogy szakszerű és rendszeres edzésben részesítsék a versenyzőket, hogy felvilágosító munkával rámutassanak arra, milyen dicsőséget jelent résztvenni és győzni a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére rendezett versenyen.

Szervezzük meg jól a munkát! Használjuk ki alaposan az időt! Készüljünk fel minél jobban, minél alaposabban November 7. megünneplésére!

Kulturothont építenek az Andrásy-telepen

ANDRÁSSY-TELEP. — (Levelezőnkül.) Andrásy-telepen nem volt kulturothon. Nem volt megfelelő helyiség, ahol gyűléseket és kulturelőadásokat tarthattak volna a dolgozó földművesek. Amikor Deé Albert, a Magyar Népi Szövetség mostani elnöke ezélt egy évvel Andrásytelepre költözött, látta a hiányt. A Román Munkáspárt célkitűzéseinek megfelelően mozgósította a dolgozó földműveseket. Zsóki László földművesifjában lelkes segítőársat kapott. Felvilágosító munkát végeztek együtt a kulturothon felépítése érdekében. Gyűlésre hívták össze a fiatalokat. Meghívták a kulturothon felépítésének lehetőségeit és azt, hogy honnan tudnak pénzt szerezni a szükséges építőanyagokhoz? A gyűlésen elhatározták, hogy önkéntes munkával másfél hold napraforgót és egy hold kukoricát termelnek, hogy ezzel megvegyék az alapot. A bevetett föld hozamából cserepet vásároltak. Szász György igazgatótanító és Szász Györgyné tanítónő ugyancsak bekapcsolódtak a munkába. Tanították a dolgozó földművesifjakat, kulturelőadásokat rendeztek, amelyek bevételeit félretették a kulturothon építése céljára. Ebből téglát, ka-

vicsot és faanyagot vásároltak. Kevés cement és mész hiányzik csak, de erre is megvannak az alapok, mert az Ifjúsági Szövetség tagjai másfél hold kukoricát és 3 és fél hold kukoricát termeltek önkéntes munkával. Az építőmunkát is megszervezték már. A kőművesek önkéntes munkát vállaltak és rövidesen megkezdik az építkezést. Tordaaranyos megyében újra eggyel több kulturothon lesz.

Kasler Imre

A népi demokráciák országából.

ALBÁNIÁBAN ELVÉGEZTÉK AZ ŐSZI VETŐMAG VALOGATÁST ÉS CSAVÁZÁST

Albániában befejeződtek az őszi vetésekhez szükséges magvak kiválogatása és csavázása. Az állami birtokok mellett a magángazdaságok is különös gondot fordítottak ennek a munkának minél gondosabb elvégzésére. A munkából az albán dolgozó parasztság derekasan kivette részét.

A szucsági állami gazdaság dolgozói

példát mutatnak a dolgozó földműveseknek

KOLOZSVÁR. — A kolozsvári járás falvaiban befejeződött a cséplés. A munkálatok zavartalanul és rendben folytak. Sok olyan hiányosságot, ami tavaly hátráltatta a munkát, ebben az évben már sikerült kiküszöbölni. A falvak dolgozói szívesen tették eleget beszolgáltatási kötelezettségeiknek, csupán a falvak kizsákmányoló elemei kísérelték meg egyes helyeken, hogy kijátsszák a falusi néptanácsok és a cséplési ellenőrök éberségét.

Az ilyen bűnös törekvések leleplezésében nagy segítséget nyújtottak az ideiglenes bizottságoknak a falvak öntudatos, földművelési szakszervezetbe tömörült dolgozói, akik mindenhol aktívan közreműködtek a cséplési munkálatokban és felvilágosító munkán keresztül hozzájárultak a falusi osztályellenségek próbálkozásainak megállításához.

Szucságon Bán János nagygazda azzal vezette félre a néptanácsot, hogy azt állította, hogy a másik falu határához tartozó földje után ott tesz eleget beszolgáltatási kötelezettségének. Ott pedig azzal érvelt, hogy Szucságon adta be a kitrótt mennyiségű búzát. A szakszervezet tagjai utána néztek Bán János mesterkedésének és leleplezték a nép államát megkárosítani akaró ravaszkodását.

Hasonlóan a dolgozó falusiak leplezték le ugyanancsak Szucságon Surducun Nicolae és Méréban Varga György malomtulajdonosokat, akik gazdasági bérmunkásokat tartottak, de nem fizették utánuk sem a betegséglégy, sem az adóilletékeket.

A földművelési szakszervezet vezetői előtt felelősségrevondásukat alkalmával azzal érveltek, hogy őket az ügyes nem érdekli. A két kizsákmányoló ügyét a szakszervezet további eljárásra a miliciának adta át.

A kolozsvári járás falvaiban mindenhol befejeződött az őszi vetési munkálatok előkészítése és — annak ellenére, hogy a száraz, kötött, agyagos talajban nehéz a szántás — a vetési munkálatok is megindultak.

Az öntudatos falusi dolgozók nem hallgatnak a falusi osztályellenség jóvendőlésére. Tudják, hogy a nehézségek ellenére is el kell végezniük a vetési munkálatot, hiszen ettől függ a jövő évi kenyértermés. Ebben a munkában a földművelési szakszervezet öntudatos tagjai nemcsak felvilágosító és mozgósító munkát végeznek, hanem maguk is jó példával járnak elől a munkában.

Amíg a falusi osztályellenségek és az azok befolyása alatt állók azt hangoztatják, hogy nincs esély, kemény a föld és nem bírja a szántást a jószág — a szucsági állami gazdaság dolgozói, élükön a szakszervezet tagjaival, már nyolc hektár búzát vetettek el. Így bizonyítják be az állami gazdaság dolgozóinak a falusiak előtt a gyakorlatban is, hogy jövő évi kenyérünk biztosításáért folyó munkában az öntudatos falusi dolgozó nem ismerhet lehetlent. Kemény a föld? Többször élezik az ekevasakat és két téhen vagy ökör helyett négyet fognak be, de megtörik a röpi a mag számára.

A jövő évi kenyérünkért

Az állami gazdaságok élenjárók a vetési munkákban

KOLOZSVÁR. — Az állami gazdaságok fejezték be ország-szerte elsőnek a cséplést. Az állami gazdaságok már a cséplés folyamán előkészületeket tettek az őszi vetésre. Kijavították a szerszámokat és idejében elvégezték a tarlóhántást. Így a földben megmaradt a nedvesség és a tartós szárazság ellenére zavartalanul végezhetik a munkát az állami gazdaságok dolgozói.

A kolozsvári igazgatóságokhoz tartozó állami gazdaságok dolgozói is nagy lendülettel kapcsolódtak be az őszi vetési kampányba. Az állami gépállomások traktoristáival karöltve végzik a szántást és az őszi vetést. Az igazgatóságokhoz október 8-ig beérkezett jelentések arról számolnak

be, hogy az állami gazdaságok a vetési munkálatok élenjárói. A beérkezett adatokat az alábbi táblázatban közöljük:

Gazdaság	Mélysztantás százalék	Vetés százalék
Kálván	100	60
Szamosujvár	100	40
Magyarberkes	100	60
Kolozs	45	62
Bágyon	20	85
Iklód	54	85
Nagymon	30	50

Ezen a héten újabb területeket vetettek és szántottak fel az állami gazdaság dolgozói. Példát vehetnek róluk a falusi szegény- és középparasztok, mert most a gyakorlatban újra bebizonyosodott, hogy ott, ahol a földet —

mint az állami gazdaságokban is — szakszerűen készítettek elő, ott semmiféle körülmény — sem a szárazság, sem semmi más — nem akadályozhatja a munkák jó menetét.

MEZŐGAZDASÁGI TANÁCSADÓ

Az őszi szántással ne késlekedjünk

Még a nyár folyamán több cikkben felhívtuk dolgozó földműves testvéreink figyelmét a vetőszántás idejében való elvégzésére. Megírtuk, hogy a vetőszántással nem szabad késlekednünk, mert a legfontosabb kenyérgabonánk — az őszi búza — is ülepdedt magyagot kíván. Amit a vetőszántásról elmondottunk, ugyanaz vonatkozik egy hónapos különbséggel az őszi szántásra is.

Az őszi szántást sok helyen — igen helytelenül — elhagyják november végére, december elejére. Így gyakran előfordul, hogy szántóföldjeinkből kifagy az eke. A hó nélkül jött korai fagyok olyan mélyen megfagyasztják a földet, hogy hat ökörrel sem tudjuk azt felszogatni. Ennek következménye,

hogy az őszi szántás elmarad és tavaszi növényeink az omlós magágy helyett üreges földbe kerülnek.

A kései őszi szántásnak még egy másik hátránya is van. A későn megművelt talajban tisztán csak a fagy fejtheti ki málasztó hatását és a talajban élő, szemmel nem látható apró kicsei élőlények tápanyagfeltáró közreműködése elmarad. Ezzel ellentétben a most elvégzett őszi szántás a nappali besugárzás következtében még magába gyűjthet annyi meleget, hogy ezen parányi lények — bár csökkentebb mérvű —, tevékenységét elősegítse.

Az őszi szántást őszi „mélyszántásnak” is szoktuk nevezni, mert ezalkalommal eresztjük legmélyebbre az ekét. A szántás mélyítésével azonban bánjunk csinján. Az átlagos szántás mélységénél 2—3 centiméterrel ne eresszük mélyebbre az ekét, mert túl sok úgynevezett „vad” földet hoznánk fel. Különös elővigyázat szükséges e téren a traktorszántásnál.

Mindnyájan tudjuk, hogy az őszi szántás legmegfelelőbb mélysége nálunk 18—22 cm. Ezzel a mélységgel érjük el a legjobb termést és ugyanezzel a mélységgel írthatjuk ki legkönnyebben a száraz vidékek nagy ellenségének a mezei egereknek a fészket. A gyenge munkaerővel eddig átlag 10—12 centiméter mélyen szántogattott földeken azonban mégsem ajánljuk, hogy a szántást egyszerre 20—22 centiméter mélyen végezzék. Könnyen előfordulhat, hogy a mélyen megművelt föld az előbb említett ok miatt kevesebbet terem, mint a sekélyen szántott. A hozzá nem értők ilyenkor a traktorszántás rovására írják a gyengébb termést, holott az a helytelenül művelt szántás következménye. Ezért ismételjük, hogy a szántást az előző évi szántáshoz viszonyítva, évenként csak 2—3 centiméterrel mélyítsük.

Az őszi szántást a gabonatarlókon kezdjük. Ha aratás után az országosan megindított tarlóhántási mozgalom keretén belül sekélyen megműveltük földünket, csupa öröm a mélyszántás. Az ekét jóval könnyebben húzza akár az iga, akár a traktor. Rendszerint hat ökör helyett elegendő kettő, míg a traktor után négy ketetést szerelhetünk fel kettő helyett. Ime ennek az arányilag könnyű sekély művelésnek milyen óriási hordereje van. Mennyi kintől és szenevedéstől szabadítjuk meg a jó szőgáinkat, illetve mennyi üzemanyagot takaríthatunk meg a traktoroknál. A gabonatarló után sor kerül a kukorica, répa,

stb. tarlók megművelésére.

Az őszi szántás az egyedül talajmunka, amelynél nem törekedünk tökéletes porhanyításra. A szántást nem boronáljuk el, mert amint mondani szoktuk, a világ legtökéletesebb boronája a fagy műveli el. A fagy jóval tökéletesebb munkát végez mint a borona. Ha földünkben nem hiányzik a televény és a mész, akkor hamuszéri por helyett búzaszemmagyságú kis morzsákba omlasztja szét a földet, amit tavasszal könnyen elművelhetünk és így idejében vethetünk be.

Az őszi szántás előnyéről csak röviden kell megemlékeznünk, hiszen azt minden dolgozó föld-

műves a gyakorlatból tudja. Víz-tartalékunk vele a tavasszal vetésre kerülő növények részére. Gyomot irtunk a mélyen gyökerező burjának felforgatásával és földünket átszellőztetjük; a nehéz agyagos földeket meglazítjuk és így a következő évben kitünően díszlenek benne a növények.

A gép- és traktorállomások lehetővé tették, hogy a gyenge fizetésűvel rendelkező dolgozó földművesek hozzájuthassanak a jó minőségű traktorszántáshoz. Mindenüvé nem juthat el traktor, csak azok földjeit szánthatja meg, akik idejében társultak és szerződést kötöttek. DR. SZOVERDI FERENC

Edződik a harci szövetség

— Kemény nagyon a föld. Nehezen bírják az iga állatok az ekét. — Nagy a szárazság — említki meg falvaink dolgozó földművesei az őszi vetési munkálat gátló nehézséget.

Valóban, különösen a kötött, agyagos talaju határokon alaposan neki kell gyűrközni embernek és állatnak egyaránt az ekevas. Dolgozó földműveseink azonban nem hátrálnak meg a nehézségektől és hősiesen törtek tenyérrrel, négyes igáival is megküzdnek a kedvezőtlen időjárás okozta akadállyal. Tudják, hogy a szántás és a vetés idejében való elvégzése biztosítja a dolgozó tömegek jövő évi kenyérét és mutatni kenyérnek lenni kell — a munkát is el kell végezni még akkor is, ha tiszta olyan kemény és száraz lenne is a föld.

— Hejh, ha most itthon lenne csak az egy szem traktorunk — sóhajtottak fel a rettegi határban dolgozó földművesek vágyakozva a valamelyik szomszédos község cséplőgépe mellé kivényelt traktor után.

— De nagy segítségünk lehetne — törölgette verejtékes homlokát Sóvágó Mihály rettegi középparaszt, miközben újra beállt a barázdába. A gyerekek — mutatott serdülő fiára — ott tórt a kemény röpi, hogy a borona megbírja vele.

Egy traktor nem nagy dolog. Különösen nem, ha nagy a határ, mint Retteg is, ennek ellenére mégis sürgetik traktorunk hazahozatását, mert segítségük van szükségük és dolgozó földműveseink ma már tudják, hogy egy traktor is milyen nagy lendülettel tud megbirkózni.

„A gépállomások traktorjal által elvégzett munka mennyisége 160 százalékkal emelkedik” — körvonalazódik kemény határozottsággal az 1949-es évi Állami Terv a városok fizetések dolgozó elé és keményebben markolják meg szerszámukat a hegyekben dolgozó bányászok, a realai kohók üntől, a brassai IAB traktorgyár munkáival, éppen úgy, mint az ország falvainak öntudatos dolgozó földművesei is keményebben markolják meg most a száraz földdel való küzdelemben az ekeszarvát.

„Az 1949-es évi legalább 115 százalékkal fogja túlhataladni az 1948-as év buzatermésének értékét” — mondja az 1949 évi Állami Tervünk, amelynek teljesítése és túlhataladása érdekében most Rettegen és az ország minden részében versenyszerűen kell küzdeni minden öntudatos falusi dolgozóval, ha azt akarja, hogy könnyebbé váljon élete és a mezőgazdasági gépezetének sikerrel több traktor sthessen már a jövő évi vetési munkájánál a nehézségekkel küzdő falusi dolgozó segítségére.

És így lesz! Üzemelnék dolgozó és öntudatos parasztaimunk teljesítik az Állami Tervben részükre megszabott feladatokat. Így edződik meg a városi és falusi dolgozók meghonthatatlan harci szövetsége akkor, amikor a munkák verejtéke ráhull a szerszámjára és dolgozó földműveseinkkel együtt leküzdi a nehézségeket. Ott a több traktorért, itt meg a jövő évi kenyérünk biztosításáért és mind, valamennyien a Román Munkáspárt vezetésével az ország dolgozóinak boldogabb és könnyebb életért vívják ezt a küzdelmet, amelynek győzelmes vége lesz. (L—L—)

Biztosították

Kolozsvár egész évi tüzfűszükségletét

A szállítási vállalatok küszöböljék ki a szervezési gyengeségeket

KOLOZSVAR. — Tavaly nyáron az Exportlemn, később Comlemn, nem biztosította Kolozsvár téli tüzelőanyag-szükségletét. Csak a tél beálltakor sikerült helyrehozni a nyáron elkövetett mulasztásokat. Ebben az esztendőben már a nyár folyamán sikerült biztosítani az évi tüzfűszükséglet egy részét. A városi ideiglenes bizottság alapos körültekintéssel szervezte meg a munkát, miután hatáskörébe vonta a Comlemnét. A Combustibil még a nyár folyamán szétosztott több mint háromezer vasutikocsi tüzfűt. Jelenleg raktáron van 1500 vagon tüzfű és rövidesen 1500 vagonnal érkeznek. Besztercéről, illetve környékéről újabb 1800 vagonnak kell érkeznie. A hiányzó mennyiséget Kolozs és Naszód megyékben gyűjtik. Ezenkívül raktáron van 200 vagon szén. Tehát: körültekintően biztosították Kolozsvár egész évi tüzelőanyag-szükségletét.

NEMCSAK FA VAN, DE BÜROKRÁCIA IS

Bár van bőven fa Kolozsváron, a dolgozók mégis csak a legnagyobb nehézségek árán és rengeteg utánjárással szerezhetik be szükségleteiket. Mi ennek az oka? Bürokrácia, szervezési hiánya, vagy hanyagság? E jelenség oka kisebb mértékben a Combustibilnál, nagyrésztben a szállítási vállalatoknál és végül a fuvarosoknál keresendő.

A Combustibil egészen helytelenül összpontosította egy irodába a tizenegy kistelep irodai munkájának nagyrésztét. A faigénylők a központi irodában kapják meg a fa kiutalását, miután lefizették ott a fa árát, átadták a jegyzelvényeket és az iroda ellenőrzi faigényjogosultságukat. Tehát azt a munkát, amit eddig a tizenegy helyen végeztek, azt most egy irodában intézik s természetesen így előáll a torlódás. Annak ellenére, hogy a központi irodában rendkívül gyorsan és szervezetten folyik a munka, mégis szükségtelennek tűnik ez az összpontosítás.

Miután a faigénylő elintézte a szükséges formákat és megkapta a fakitalást, elmegy a kistelepra, ahol először kifizeti a fa elszállításának díját az illető szállítási vállalat megbízottjának, ha ugyan elfogadják ezt ott, mert rendszerint nincs mit szállítani a kistelepekről. Ugyanis a kistelepen sűrűn kifogy a fa. Ekkor a faigénylő lerohan a nagytelepre, ahol órákig tartó sorbanállás után kifizeti a szállítási díjat és értesül a fa elszállításának idejéről, ami csak egy-két nap múlva lehetséges a torlódás miatt.

KEVÉS A FUVAROS

A kistelepeknél uralkodó fahiány oka: a fuvarosok elégtelen száma. A szállítási vállalatok megalakulása előtt mintegy 250 fuvaros bonyolította le a fa szállítást, ma viszont hozzávetőlegesen 40-50 fuvaros végzi ezt a munkát. A fuvarosok nagyrésze nem kapcsolódik bele a Sovromtransport és az Intercontinent szállítási vállalatok által irányított és hűvösített szállításokba. Röviden: szabótnak. Törvényellenes cselekedeteket támogatják olyan magánüzemek, vállalatok és intézmények, amelyek a szállítási vállalatok megkerülésével teremtenek kapcsolatot a fuvarosok-

kal. Szükséges ezért szigorú ellenőrzést gyakorolni a fuvarosok és a fentebb említett magánüzemek, vállalatok és intézmények felett.

Az érem másik oldala: a szállítási vállalatok ellenőrzés hiánya és szervezetlenség következtében képtelenek valamennyi fuvarost bevonni a munkába. De a helyzet ezen a téren napról-napra javul s remélhető, hogy rövidesen sikerül a kérdést megoldani a szállítási vállalatoknak. A fuvarosok magatartása viszont annak következménye, hogy a fuvardij jelenleg kevésbé kedvező, mint eddig, holott a fogyasztók nagyobb fuvardiját fizetnek, mint régebben. A fuvardijak megállapítása irodaüzü és semmiesetre sem felel meg a gyakorlati követelményeknek. Három díjtételt állapítottak meg: közeltávolság, nagytávolság, vagy középmezőn fekvő utszakasz és magasan fekvő utszakasz. Eszerint, aki kétszáz méterre viteti fáját, ugyanannyi fuvardiját fizet, mint aki a nagytelepről a Dohánygyárig szállíttatja. Vagy: aki bár kétszáz méterre lakik a teleptől, de a harmadik díjtételt szerint kell fizesse a fuvardiját, sokkal több pénzt ad ki a szállításra, mint azt, aki a nagytelepről a Dohánygyárig viteti fáját. Ha a Cipariu-utcai lakó a Cipariu-utcai telepről vesz fát, ugyanannyit fizet a szállításért, mintha a nagytelepről szállíttatná.

Ezért: szükséges lenne a kistelepek részére is megállapítani a három díjtételt és összehangolni az egyes díjtételek közötti meglehetősen nagy eltéréseket. Ennek az lenne az eredménye, hogy a fogyasztók nagyrésze valóságosan találna a szállítási díját, a fuvaros megtalálna számítását s akkor nem szabótna, a szállítási vállalatok teljes mértékben irányíthatnák a fa fuvarozását és az állam is megkapná a fuvarosok részéről a szállítási vállalatokon keresztül befizetett adót, amit jelen pillanatban csak kismértékben élvezhet.

Előáll a szervezés kérdése. A két szállítási vállalat rendelkezésére áll mintegy 10-12 gépkocsi, amelyeket egyéb természetű szállítások lebonyolítására alkalmaznak. Nem volna-e helyes, ha a szállítási vállalatok a kistelepek felleltatásáért — ameddig a fuvarosokat beszervezik — hetenként egyszer a Combustibil rendelkezésére bocsátanák a gépkocsik egy részét. Kétszáz méterrel fontos a vasuton érkező áruk elszállításának gyorsasága, de a tüzelőanyagellátás folytonosságának biztosítása is lényeges, mert ez is közérdek, a dolgozók érdeke.

IGY KELL SZERVEZNI

A fuvarosok beszerzésére például szolgálhat a CFR és a Herbák János-művek mód-szere. E két vállalatnál szerződéses fuvarosok bonyolítják le a szállítást, egészen pontosan és rendszeresen. A módszer elsajátítására nagyszerű lehetőséget nyújt a tapasztalateserés. Egyébként a munka megszervezését, az ellenőrzés bevezetését és a hibák felszámolását csak a rendszeres gyakorlati tevékenység, az állandó próbálkozás és a lehetőségek mérlegelése biztosíthatja. Valószínűleg és minden kétséget kizáróan ezt fogja fenni nagy a Combustibil, mint a két szállítási vállalat, s akkor rövid időn belül megoldódik Kolozsváron is a tüzelőanyag ellátásának még meglévő nagy kérdése.

(k-f-)

Fokozzuk a takarékoságot folyó mozgalmat.

(Scanteia, 18. VI. 1949.)

Fogadjuk meg a tanácsot és helyezzük el megtakarított pénzünket

CEC

beélti könyvecskére

CEC Letéti és Takarékpénztárnál

Betétek és kifizetések

C.E.C.-fiók Kolozsvár, Szabadság-tér 25.
C.E.C.-ügynökség Torda, Vitéz Mihály-tér 28.
C.E.C.-ügynökség Balázsfalva, Köztársaság-tér 7.
C.E.C.-ügynökség Zilah, Szabadság-tér 5.
C.E.C.-ügynökség Dés, Köztársaság-tér 8.
C.E.C.-ügynökség Beszterce, Február 13-utca 1.

VIDÉKEN: a megyeszékhelyeken lévő fiókoknál és ügynökségeknél, az Állami Bank ügynökségeknél és a postahivataloknál.

Bál!

Zene!

Tánc!

Szeretettel meghívjuk a RDNSZ mellett működő „Ocskó Teréz” Napközi Otthont támogató bizottságnak október 15-én, a Diákház kistermében megtartandó,

műsorral egybekötött báljára.

Közreműködnek az Állami Román Opera, az Állami Magyar Opera és a Herbák János Művek tánc-csoportja.

A RENDEZŐBIZOTTSÁG.

MUNKÁS-MOZGÓ

Bemutatja

Verne Gyula híres regénye nyomán készült filmet:

A 15 éves kapitány

Kalandokban, izgalmaiban gazdag film.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Vasárnap délelőtt 11 órakor matiné.

R. P. R.

CORPUL PORTAREILOR TRIBUNALULUI, CLUJ
Dosar Nr. 254/1949.

PUBLICAȚIUNE DE VANZARE

In ziua de 18 Octomvrie 1949, ora 9. dim. se vinde la licitație publica in Cluj, strada 6. Martie Nr. 6, un raft pentru prăvălie, una tejghea, una toaleta cu oglinda, diferite tablouri, trei fesnice din metal și alte obiecte.

Portărel-șef:

Ioan Câmpeanu

MENYASSZONYI koszorúk, fátylek, ruhák kikölcsonzása, eladás ORCHIDEANÁL, Dózsa György-u. 22. Tkv.

Selyemhernyó-gubót veszünk

INDUSTRIA CHIMICO-FARMACEUTICĂ Nr. 9.
Kolozsvár, Székely Mózes-u. 5.

Fájdalomtól megtört szívet tud. Ijuk, I.O., y

Terkál Istvánné

40 éves korában váratlanul elhunyt.

Temetése október 15-én, szombaton délután fél 5 órakor lesz a hásonardi temetőn a Ykopolnájából.

A gyászoló család

ADÁS-VÉTEL

80 BASSZUSOS, regisztrált tan-góharmonika, komplett dob-felsze-relés eladó. Sincal-utca 5, ajtó 3. 7642
RÓKAMIE, kombinált szekré-nyek, használt hálószoba, egyéb butoridarabok eladók. Butoraszta-los, Kossuth Lajos-utca 32. 7658c
NAGYTESTŰ belga-nyulat ve-szék. Kozák bőrzület, Széchenyi-tér 31. 7658b
SINGER varrógép, nagyon jó állapotban, karikahajós, súlyesz-tős eladó. Marasti-tér 3. Szamos-falvi várn. 7666
NŐI súlyesztős varrógép el-adó. Unió-utca 12 szám, földszint 9. 7678
HEJJAS diót vagy dióbecét, új termését, vagy tavalyit, minden mennyiségben vesz a „Felcaul” cukorkagyár, Dosztojevskij-utca 12. Tkv (SI)
IROGÉPET keresek megvétel-re, hordozható. Kőműves Nagy Lajos, Magyar Színház. 7693
ELADÓK: új, modern, zomán-cozott konyhaberendezések. Cser-kész-utca 1., asztalosnál. Rákóczi-utca. 7665
KITŰNŐ karban levő, kétsze-mélyes rókamio sürgősen eladó. Mulesan ingatlanforgalmi iroda. Molotov-utca 24. 7697

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés szavanként 5 lej, szombaton 6 lej. Legkisebb hirdetés díja 10 szög 50 lej, szombaton 60 lej. Állástkeresőknek szavanként 2 lej — Kereskedelmi jellegű apróhirdetés szavanként 8 lej. Cim a kiadóban és jellegű hirdetéseknel 20 lej pótdíj fizetendő.

BUNDABELEST jó állapotban levőt keresek. Cim a kiadóban. 7698
KÖNYVSZEKRÉNY, vitrin, kombinált, fehér gyermekkosci, kis káposztáshordó, cink fürdőkád olcsón eladó. Clura-utca 2. Bejárat a Május 1-utcából. 7699
ELADÓ asztali főzőkemma. Érdeklődni Madách-utca 38. 7701
ELADÓ egy Dániel-kályha. Érdeklődni Malinovszki-tér 1, kapu-nál, 10-12 óra között. 7705
ELADÓ egy cilindres gép. Pa-jistei (Gyepü)-utca 1., Kelemen Mihály. 7713
HALÓSZOBÁT keresünk meg-vételre. Cim: Széchenyi-tér 2, aj-tó 7. Értekezni 12-3 óráig. 7718
ELADÓK: ajtók, ablakok, ge-rendék. Szilvaifűzőkhez előnyös feltételekkel is: kapható. Kis-mester utca 9. Könyvsnél. 7717
SINGER varrógép eladó. Ka-landos-utca 9, ajtó 2. 7723
VADONATUJ orvosi köpeny eladó. Dacia-utca 4, ajtó 6. 7725

ELADÓ fekete téllkabát, üzlet-berendezés és National-kassza. Kossuth Lajos-utca 15. 7728
JÓMINŐSÉGŰ ócska téglát ve-szék, kicsiben és nagyban. Mócsok-utja 107, bodegában, egész nap. 7727
ZEPHIR-KÁLYHA, tizsesőves, allg használt, eladó. Megtelint-hető szombaton 4 órától, Molotov-utca 20, ajtó 12. Máthé. 7728
EJJELEI ÖRNEK alkalmas bun-da eladó. Horea-ut 108, ajtó 4. Délben 2-4-ig. 7733
VESZÜNK 6 darab terrakotta, szobal cserépkályhát, jó állapot-ban. „Allmentara”, Kossuth La-jos-utca 5. Tkv (Gy)
INGATLAN-LAKAS
NAGY, különbejáratu szobát, mellékhelyiségekkel a Marianum mellett, (Horea-ut 29.) elcserélném a Dermatá közelében levővel, Mik-lós, Horea-ut 29, udvarban. 7613
VENNEK két-, háromszobás családli házat. Címeket kiadóba „Azonnal” jellegű kérek. 7724

ALLAST KERES
GYERMEKSZERETO, fiatal leány állást keres, azonnalra. Ma-jális-utca 20. 7695
EGYEDÜLÁLLÓ, 57 éves, intel-ligens nő kisebb háztartás vezeté-sét vállalja. Jellege „Othon”. 7703
ALLAST KAPHAT
KERESK délelőtre bejáró ta-karítónőt azonnalra, iratokkal. Ni-szel, Zola-utca 9. 7729/a
FOZNI TUDÓ házvezetőnő, aki a gyermeket szereti, alkalmazást kaphat. Cim: Helm, Rákóczi-ut 70. 7732
GYERMEKLEÁNYT két kisgyer-mek mellé keresek. Apáczai Cseri János-utca 28. III. emelet, ajtó 8. 7745
KÖLÖNFÉLEK
MENYASSZONYI ruhák, fátylek, koszorúk kikölcsonzása, „Dáhlia”, Horea-ut 35. Tkv.
PRIMA hőzőző kutyát csakis jó helyre ajándékozik. Sincal (Hege-düs Sándor)-utca 6. Portás. 7711